

Delavska vlada preložila davke na rame bogatih

Angleški državni proračun izkazuje zvišan dohodninski davek na velike dohodke. Novih davkov ni

London, 16. apr. — Filip Snowden, finančni minister v angleški delavski vladi, je včeraj obelodanil svoj prvi budget ali proračun za leto 1930, na katerega je Anglija že dolgo čakala z veliko napetostjo. Proračun izkazuje \$3,593,875,000 dohodkov iz obstoječih davkov, izdatki pa so računani na \$3,799,278,740, kar pomeni preko 200 milijonov dolarjev deficita. Za pokritje tega deficita priporoča Snowden zbornici zvišanje dohodninskega davka na vse letne dohodke, ki znašajo \$7500 in več.

Zahteva delavske vlade je, da bogataški razred nosi težji konec davčne butare. Dohodninski davek na pivo in na velike zemljiške dedščine. Veleposestva, ki so doslej plačevala 40 odstotkov davka pri spremembi lastnika, bodo odslej plačevala 50 odstotkov. Novih davkov ni, niti ni nobenega zvišanja carinskih tarifov, kajti laboritska vlada zastopa program svobodne trgovine.

Toriji, ki predstavljajo bogatstvo, preklinjajo budget. Zadovaljni pa niso tudi levčarski laboriti, ki zahtevajo, da vlada briše neke dolgeve, česar ni storila.

Unija apelira na vrhovno sodišče

Injunkcija, ki je bila izdana proti nogavičarjem, prepoveduje agitacijo za pristop v unijo

Easton, Pa. — (F. P.) — Hosier Workers unija je te dni vložila priziv na državno vrhovno sodišče radi injunkcije, ki je bila izdana v prilogi Nazareth Hosier Co. in prepoveduje agitacijo med nogavičarskimi delavci, katere veže "yellow dog" pogodba, za pristop v unijo.

Omenjena injunkcija je ena najbolj ostrih, ki je bila kdaj izdana proti delavski organizaciji v državni Pennsylvaniji. Louis Francis Budenz od Hosier Workers unije pravi, da je na podlagi te injunkcije lahko vsak kaznovan, ako izreče najmanjšo sugestijo, da je unija potrebna nogavičarskim delavcem. S tem se tepta pravica govora in zborovanja, kar je v nasprotju z garancijami, ki jih daje ameriška konstitucija svojim državljanom.

Ko so nogavičarski stavkarji v Nazarethu apelirali na gubernerja Fisherja za protekcijo proti brutalnemu postopanju policije, so bili informirani, da državna policija nima pravice vstopiti v krajevne razmere. Gubernerjeva izjava je bila v direktnem nasprotju z dogodki, ki so se v zadnjih letih pojavili v industrijskih sporih. Gubernjer Fisher je poslal državne kozake proti delavcem, ki so pred par meseci zastavali pri Hulmeville Silk Hosiery Co., ker jih je družba zahtevala. Fisher se v tem slučaju ni izgovarjal, da se državna policija ne sme vmešavati v krajevne razmere, ampak je hitro ustregel želji kompanije.

Dvajsetletnica delavske šole

Duluth, Minn. — The Work People's College bo te dni praznoval dvajsetletnico svojega obstoja. To učilišče vzdržujejo finske delavske organizacije, toda delavci vseh narodnosti imajo vstop v šolo. Glavni predmeti pri učenju so ekonomija, zgodovina industrij, sociologija, zgodovina delavskega gibanja, govornišтво in angleščina.

Saljapin ni hotel peti v Belgradu; izgrede

Belgrad, 16. apr. — Fedor Saljapin, svetovno znani operni basist, ni hotel peti na svojem koncertu v ponedeljek zvečer, ko je videl, da je pol dvorane prazne. Ko je bilo naznanjeno, da basist ne bo pel, je občinstvo v dvorani začelo razsajati in priti je morala policija, da je naredila mir. Belgradsko časopisje je včeraj ljuto kritiziralo Saljapina radi njegovega temperamenta.

Pomanjkanje kooperacije v unijah

Zahteve za reorganiziranje Ameriške delavske federacije postajajo glasnije

Washington, D. C. — (F. P.) V očigled dogodkom, ki so se pojavili v rudarski uniji, prihaja spet na površje vprašanje glede teanjske kooperacije med različnimi neodvisnimi in mednarodnimi unijami, ki so pridružene Ameriški delavski federaciji. Glasovi, da se poveča oblast izvršnega odbora Ameriške delavske federacije, da bo lahko prevzel začasno kontrolo nad bankrotiranimi in neefektivnimi unijami, v čijih področjih spadajo jurisdikcijske pravice, postajajo čedalje glasnješi.

Slabost Ameriške delavske federacije se je posebno pokazala za časa zadnje velike rudarske stavke. Federacija je zbrala le okrog pol milijona dolarjev v pomoč stavkarjem, ki so vodili najhujšo bitko za svoje pravice. Enaka situacija se sedaj pojavlja v južnih državah, kjer je federacija uvedla kampanjo za reorganiziranje tektonih in drugih delavcev. United Textile Workers unija ne more veliko prispevati v sklad, iz katerega bi črpala sredstva za vigorozno kampanjo. Radi finančnih potožkov je zaostalo delo pri organiziranju avtnih delavcev v Detroitu, ki je središče avtne industrije v Ameriki.

Oglašajo se tudi glasovi, da je v Ameriški delavski federaciji premalo bojovnega duha za vodstvo uspešnih kampanj. Vrh tega je unijako delavstvo sebično in le nerado prispeva finančna sredstva, kadar je v teku agitacija za organiziranje delavcev v raznih industrijah. Konvencija Ameriške delavske federacije se bo prihodnje jesen vršila v Bostonu, Mass. Imela bo pred seboj resna vprašanja, ki čakajo na rešitev. V koliko bo konvencija uspešna, je odvisno od stališča delegatov, ki bodo reprezentirali neodvisne in mednarodne unije. Radi velike koncentracije kapitala in konsolidacij mogočnih industrijskih družb, bodo morali tudi voditelji ameriških delavskih unij končno spoznati, da je za obstoj teh potrebnega večja kooperacija, kajti drugače so obsojene na pogin.

Polet na luno odložen na prihodnje stoletje

New York. — Zemljani običajno luno mogoče v sto letih. Tako je dejal te dni John G. Stewart, profesor astronomske fizike na Princeton univerzi. Profesor je rekel, da prvi pogoj za varen polet na luno mora biti letalo, ki leti 25,000 milj v uri. To znači, da je treba dobiti močnejše gorivo kot pa je gasolin, dinamit ali katerakoli anov, ki je danes v rabi. Stewart veruje, da letalo s tako brzino mora biti zgrajeno po principu rakete. Njegova vizija je, da letalo, ki pride na luno, bo imelo formo krogle 110 čevljev v primeru, tehtalo bo 70,000 metričnih ton in nosilo bo posadko 60 moč in ducat učencov.

Stavka svilnih delavcev

Philadelphia, Pa. — Tristo svilnih delavcev pri Elastic Silk Co. v bližnjem Germantownu je te dni zastavalo v znak protesta, ko jim je družba znižala mezo za 25%.

Terroristi v Indiji izzvali vojaško akcijo

Kri je tekla v Kalkuti; eden ubit in deset ranjenih. Splošne aretacije solnih rebelov

Kalkuta, Indija, 16. apr. — Včeraj je tekla kri v Kalkuti. Vojaške čete so streljale na indijske množice potem, ko so indijski teroristi ubili evropskega ognjegasca in obmetali s kamenjem ter težko ranili neko Angležinjo. Deset Indijcev je bilo ranjenih.

Terroristi so levčarska organizacija, ki se ne zmeni za Gandhija, izrablja pa njegovo pasivno kampanjo v svoje namene. Včeraj so nacionalisti proklamirali "hartal" ali dan žalovanja radi obsodbe svojega voditelja Nehruja v zapor za pol leta in enake obsodbe župana Senguptija v Kalkuti. To priložnost so izrabili teroristi, ki so napadli vozove ulične železnice, jih razbili in zažgali. Ko so prišli ognjegasci, so napadli tudi nje in enega ubili. Tedaj je prišlo vojaštvo, ki je naredilo mir.

Danes je Kalkuta podobna vojaškemu taboru. Vojaštvo patrolira ulice. Tekom noči so teroristi pozvali delavce na generalni štrajk.

Bombaj, Indija, 16. apr. — Mahatma Gandhi, vodja pasivne revolte, ki se je razširila po vsej Indiji in pognala že na stotine nacionalistov v zapor, je še vedno avobod. Včeraj je bil aretiran njegov privatni tajnik Mahadev Desai, ki vodi Gandhijevo teološko šolo v Ahmadabadu. Gandhi je bil včeraj v Umberju, kjer je imel dva shoda. Na prvem je govoril ženskam, ki jih je pozival na pasivno vstajo, na drugem pa moščin, katere je rotil, naj branijo svoje solne lonce kot "simbol svojih principov" — naj se dajo mučiti in biti, če bo treba, toda oni ne smejo udariti....

Chicago požira prebivalstvo z deželo

Sedanje štetje je odkrilo, da se mesta v okolici izgubila na prebivalstvo

Chicago. — Lokalni biro za ljudska štetja poroča, da je na podlagi do zdaj urejenih števil dognano dejstvo, da se prebivalci malih mest sele v večja mesta. V zadnjih 10 letih je 161 mestec in naselbin v okoliščini Chicago izgubilo pet do sto odstotkov prebivalcev. Popisovalci so našli v Illinoisu eno naselbino popolnoma prazno. Hiše, javna poslopja in cerkve so bile prodane na javni dražbi.

PETINDVAJSETLETNICA DELAVSKE ŠOLE

Sodelovanje pri proslavi so obljubile vse progresivne delavske organizacije v New Yorku

New York. — (F. P.) — Delavsko učilišče Rand School of Social Science je bilo ustanovljeno l. 1906. Ko je bila otvorjeno je šlo okrog trideset učencev. Število učencev je stalno raslo in v tekočem letu jih šteje nad dva tisoč.

Vodstvo učilišča se pripravlja na slovesno proslavo petindvajsetletnice, pri kateri bodo sodelovale vse progresivne delavske organizacije, med katerimi sta soc. stranka in krojaška unija Amalgamated Clothing Workers. V teku so priprave za otvoritev kampanje med delavskimi unijami, da se med njimi vzbuji več zanimanja za delavsko učilišče, da se njegov prosvetni delokrog razširi.

Mnogo bivših dijakov tega učilišča zavzema važna mesta v vodstvih delavskih unij, pri časopisju in v politiki.

MAGNATJE PRIŠKOČILI NA PONOČ PARKERJU

Protesti od strani delavskih organizacij proti potrditvi sodnika Parkerja članom zveznega vrhovnega sodišča narasčajo.

Washington, D. C. — (F. P.) — Eden izmed najučinkovitejših protestov proti Parkerju, ki ga je Hoover imenoval članom zveznega vrhovnega sodišča, je te dni dospel na glavni stan Ameriške delavske federacije od Emil Rieva, predsednika Ameriške federacije nogavičarskih delavcev. Protest je predsednik Green izročil senatorju Overmanu, načelniku senatnega jurističnega pododseka. Devetdeset odstotkov komunikacij, ki jih je do sedaj prejel ta pododsek, je protestov proti Parkerju radi njegovega rekorda kot sponzorja "yellow dog" pogodb in injunkcij, ki so bile izdane proti unijskim delavcem.

"V imenu organiziranih nogavičarjev", se glas Rieva izjavja, "protestiram proti imenovanju Parkerja članom zveznega vrhovnega sodišča, ker je to direkten napad na pravice ameriškega delavstva. Podajam svojo izjavo na podlagi bridkih izkušenj, ki jih je doživela naša organizacija radi precedentov, ki ga je ustvaril Parker, ki je izdal injunkcijo proti rudarjem v West Virginiji in ki je pozneje tvoril podlago za izdajanje sodnijskih prepovedi proti drugim delavskim unijam. Ekonomska katastrofa, ki je zadela rudarje na polju mehkega premoga potem, ko je Parker zadal usodni udarec rudarski uniji v West Virginiji, naj bi bila opomin vsem senatorjem, da bodo vedeli, kaj imajo pričakovati, ako bo Parker postal član najvišjega sodnega tribunala v Ameriki.

"Baš v prejšnjem tednu je okrajno sodišče okraja Northampton odobrilo injunkcijo, ki je bila izdana proti nogavičarskim delavcem, ki so zastavali pri Kraemer Hosier Co. v Nazarethu. Izrek okrajnega sodišča je bil utemeljen na precedentu, ki ga je Parker ustvaril v zadevi Red Jacket Coal & Coke Co."

Rieve nadalje omenja injunkcijo, katero je federalno sodišče v Indianapolisu izdalo v prilogi Real Silk Mills Co. in je prepovedovalo nogavičarskim delavcem vsako agitacijo za pristop v unijo. Injunkcija onemogoča ustanovitve unije, kar je v direktnem nasprotju z navadnimi pravicami delavcev. Vaak sodnik, pravi Rieve, ki odobri odlok, ki se potem rabi za blé proti delavskim unijam, je nespodoben, da bi postal član zveznega vrhovnega sodišča, kajti oblast, ki mu jo daje taka pozicija, je nevarna človeškim pravicam.

Parkerju so sedaj priškočili na pomoč magnatje, ki lastujejo javne naprave in premogorove v državi West Virginiji.

Senator Norris je dobil v roke listino imen premogovnih baronov in predstavnikov trusta elektrike, katere bo podal v javnost, da bo lahko videla, kdo so Parkerjevi podporniki in kaj hočejo.

Lordska zbornica zagovarja smrtno kazen

London, 16. aprila. — Lordska zbornica je sinoči zavrgla predlogo vlade za odpravo smrtne kazni za deserterje v armadi in mornarici. Lordi zahtevajo, da morajo strahopetci umreti. Predloga gre nazaj v nižjo zbornico, kjer je bila že sprejeta.

Carjeva katedrala bo porušena

Leningrad, 16. apr. — Leningradski sovjet je sklenil podreti glasovito cerkev Vstajenja krvi, ki je bila sezidana na mestu, kjer je bil car Aleksander II. raztrgan na kosce z bombo leta 1881. Ko bo katedrala odstranjena, bodo tam postavili spomenik nihiletu Aleksandru Jelitjovu, ki je ubil omenjenega carja.

Delavski listi objavljajo Lewisa

Predsednik rudarske unije ima malo zagovornikov

Tacoma, Wash. — (F. P.) — Da John L. Lewis izgublja vpliv kot unijaki voditelj, je razvidno iz izjav, ki jih prinašajo delavski listi. Med zadnjimi časopisi, ki so se pridružili opoziciji proti predsedniku stare United Mine Workers unije, je tudi konservativni "Tacoma Labor Advocate", glasilo tukajšnjih delavskih unij.

V zadnji izdaji tega lista je bil priobčen članek, ki vsebuje ostro kritiko proti Lewisu. Urednik piše, da je Lewis v glavnem odgovoren za propad rudarske unije, ki je bila avš čas najboljevojejaša med delavskimi organizacijami. Odkar je Lewis postal njen predsednik, pravi urednik, je število članstva padlo za tristo tisoč. Njegova taktika, katere se je posluževal, da se obrni na svojem mestu, je bila prepletena s korupcijo, ki ni mogla prineesti drugega rezultata kot oslabiljenje nekdanj močne delavske organizacije.

Rudarska unija je izgubila svoj pomen na polju mehkega premoga. Edina izjema je država Illinois, kjer se je začelo uporno gibanje proti Lewisu, ki je končno rezultiralo v reorganiziranju rudarske unije, ko je bila sklicana konvencija rudarjev v Springfield. Uporni voditelj rudarjev v Illinoisu so imeli vso pravico, da so se postavili po robu Lewisu, ker to je bil edin izhod iz situacije, ki je grozila z uničenjem njihove unije.

Cela vas — 90 hiš — zgorela pri Ljubljani

Brzjavka imenuje nasrečen kraj "Kaluka"

Ljubljana, Jugoslavija, 16. aprila. — Vas Kaluka pri Ljubljani je včeraj docela zgorela. Devetdeset hiš je v pepelu in razvalinah. Požar je nastal, ko je neki otrok prevrnil posodo masti na peč. Otroci so zgoreli a hišo vred.

(Vasi z imenom Kaluka ni nikjer v ljubljanski okolici. Očividno je pomota v imenu.)

Zamorci protestirajo

New York. — Asociacija za napredek zamorskega ljudstva je pred par dnevi sklicala shod, na katerem so govorniki protestirali proti linčarskemu umoru, ki je bil povzročen nad J. H. Wilkinson, članom bratovščine železnih postreškov. Wilkinson je bil obtožen napada na neko belopoltno žensko, za kar pa ni bilo zadostnih dokazov, in je prišel v roke linčarske drhali v Maconu, Ga.

Za stvar se je zavzela tudi bratovščina in njen odvetnik je podvzel akcijo, da se člane linčarske drhali prižene pred sodišče.

ŠKOF CANNON PRED SENATNO INKVIZICIJO

Pozvan je, da pove, zakaj je zamočal denarne prispevke za kampanjo proti Smithu

Washington, D. C. — Senadni odsek, ki preiskuje lobizem ali zakulisništvo, je v torek sklenil posvetiti na finančne in politične aktivnosti škofa Jamesa Cannona Jr., poglavarja metodistične cerkve v Virginiji. Odsek je pozval škofa, naj pride na zaslišanje in prinese s seboj vse svoje finančne knjige in druge listine.

Škof je obtožen, da je kršil zakon proti korupciji, ker ni prijavil vseh prispevkov za svoj politični fond, ki ga je zbral za svojo kampanjo proti Al Smithu pri zadnjih predsedniških volitvah. Cannon je prijavil le vsoto \$17,000, medtem pa je newyorški kapitalist J. C. Jameson poročal kongresu, da je on sam prispeval \$65,300 v fond škofa Cannona. Škof mora zdaj povedati, zakaj je zamočal \$48,300.

Škof Cannon je velik politični intrigant in večen lobist v Washingtonu za suhaške in druge moralne zakone.

Položaj rudarjev v Rusiji

Predsednik Amtorg Trading korporacije pobija izjavo tajnika zveznega delavskega departementa

New York. — (F. P.) — Izjava, katero je podal James J. Davis na zborovanju premogovnih magnatov v Philadelphiji in v kateri je dejal, da položaj ruskih rudarjev sliči suženstvu, je izzvala veliko kritike in prizadetih krogih.

Prvi se je oglašil Peter A. Bogdanov, načelnik odbora direktorija Amtorg Trading korporacije. Izjavil je, da rudarji, ki so uposleni v premogovnikih v Rusiji, prejema štiri rublje za šest ur dela na dan. To je približno dva dolarja v ameriškem denarju. Vrh tega ruski rudarji prejema premog, kolikor ga rabijo za svoje potrebe, obлеко in drugo opremo brezplačno.

Powers Hapgood, ki je delal v rudnikih v Ameriki in v Rusiji, je dejal, da so made ruskih rudarjev primeroma višje v Sovjetski uniji kot v Ameriki, ker so življenjske potrebščine cenejše. Nadalje so rudarji v Rusiji deležni enomesečnih počitnic a polno plačo vsako leto. V slučaju bolezni ali poškodbe dobi rudar prosto zdravniško postrežbo in redno prejema svojo plačo. Vsi rudarji v Sovjetski uniji so organizirani v svoji uniji.

Slične izjave sta podala tudi James Maurer in John Brophy, ki sta pred dvema letoma obiskala Rusijo kot člana delegacije Ameriške strokovne unije.

GREEN URGIRA PETDNEVNİK ZA VSE DELAVCE

V njem vidi sredstvo za stabiliziranje ameriških industrij

New York. — (F. P.) — William Green, predsednik Ameriške delavske federacije, je v svojem govoru pred predstavniki delavskih unij v New Yorku, poudarjal, da je uvedba pet dni dela v tednu važen korak pri stabiliziranju industrij, ki še sedaj a pomočjo strojev in novih iznajdb proizvajajo več blaga in potrebščin kot jih ameriško ljudstvo potrebuje. Nadprodukcija je kriva, da vlada v deželi brezposelnosti, ki bi se dala zlahka odpraviti, ako bi delavci delali manj ur na dan in manj dni v tedni.

Green je pokazal na dobre rezultate v strokah in industrijah, v katerih delavci uživajo krajši delovnik.

Ivan Molek:

MED BRATI

Eno dejanje.

ZENA: Sitnobe so res—toda agenti morajo tudi živeti. To je njihov business. Pomislite, če bi bil ti agent! ... Agent, ki sem ga omenila, je od zavarovalne družbe. Bil je tukaj podnevu in rekla sem mu, naj pride zvečer in se pomeni s teboj. Pravi, da bi nas zavaroval za posmrtnino. Nismo še nič zavarovani. To je potrebno.

BRATIČ: Seveda je potrebno. Vse je potrebno, samo če je denar ... Širup svete Neže je tudi potreben ...

ZENA: Kaj je potrebno?

BRATIČ: Nič! (Zvonec zapoje.)

ZENA: Aha, je že tukaj, agent! To je on. (Hitro odide.)

BRATIČ (vije roke): Agent, agent, agent! (Zagleda se v časopis.)

ZENA (se vrne in za njo agent Kufer s torbico v roki): To je moj mož.

KUFER (govori počasi in pojoče): Dober večer, gospod Bratič.

BRATIČ: Noben gospod!

KUFER: Mister Bratič.

BRATIČ: Mister tudi ne.

ZENA: Tak ne šali se. Carli, to je mister Kufer, zastopnik družbe—katere družbe, prosim?

KUFER: Squeezethard Life Insurance Company.

BRATIČ: Kako, prosim?

KUFER (zlojuje): Squeeze-it-hard Life.

BRATIČ: Dobro ime! Sedite, prosim, pa mi povejte kaj o vaši kompaniji.

KUFER (sede poleg žene na davenport): Danes je navada, da vsakdo zavaruje svoje življenje. Kajti nihče ne ve ne ure ne dneva ...

Tako pa je človek brez skrbi, če je zavarovan ali "inšuran"—kakor pravimo v Ameriki. Posebno, če je človek oženjen in ima družino pa zavaruje vso družino—oh, kako dobro je to!

Človek dela brez skrbi, hodi brez skrbi, potuje brez skrbi in spi brez skrbi. Da, "inšurenc" je čudovita stvar, čudovito dobra stvar.

ZENA: Res je dobra stvar!

BRATIČ: Resnično dobra stvar—za nekoga.

KUFER: Koliko vas je v družini?

ZENA: Štiri; jaz in on, moja sestra in mali. Eno leto je star, toda živ za tri druge. Jaz ne morem nikamor iz hiše samo zaradi njega. Če se bomo "inšurali"—in gotovo se bomo, o tem ni dvoma, kajne, Carli—bomo "šur" tudi malega. Kako pa gre ta reč, mister Kufer, koliko se plačuje in kako in — — —

BRATIČ: Oprosti, draga, ali nisi prej rekla, da si povabila mistra Kufra, naj pride zvečer k nam, da se pomeni z menoj?

ZENA: Da, saj sem rekla.

BRATIČ: Torej pusti meni, da jaz polzvem kako gre ta reč ...

ZENA: Hih, kako rad se šališ, ti mrha mrhasta!

KUFER: Oprostite, jaz rad povem obema kako gre ta reč. Čisto enostavno gre. Nobenih sitnosti ni. Danes vas vpišem in plačate takoj premijo, v par dneh vas obišče zdravnik in potem dobite polico. Nobenih sitnosti. Edino vprašanje je, za koliko se hočete zavarovati. To je glavno, in potem — — —

BRATIČ: Potem čakamo smrti —

ZENA: Oh, kako se ti rad šališ!

KUFER (privleče listine iz torbe): Torej vas zapišem.

BRATIČ: Počakajte malo.

ZENA: Zdaj veš kako gre ta reč, zakaj bi čakal?

GINA in KOREN z desne.

GINA: Rojak te išče, Carli.

BRATIČ: Kaj? Spet agent?

KOREN (mlad in prijazen zunanosti): Dober večer. Oprostite, jaz nisem noben agent. Kakor vidim, sem prišel v napačno hišo. Iščem brata Kebra.

ZENA: O, Keber stanuje v sosednji hiši na levo.

KOREN: Hvala. Ta ulica mi ni dosti znana in človek lahko zgreši hišo v temi, ko ne vidi številke. Oprostite torej, da sem vas motil. Brata Kebra moram najti še nocoj. Mislil, da ne bo hud, ako že spi—saj mu prinašam denar.

BRATIČ: Kaj?

KOREN: Če iščem človeka, ga moram najti. Sitno je hoditi dvakrat s čeki naokrog ljudi.

BRATIČ: Vi ste pa zanimiv človek, ki nosite denar okrog ljudi. Takih še ni bilo v moji hiši. Vsak agent, kolikor sem jih do danes videl, pride naokrog samo zato, da denar odnese. Jaz bi se rad seznanil z vami.

ZENA: Hih, hihi, ne zamerite, rojak, moj mož se rad šali.

BRATIČ: To ni šala, če rojak nosi denar ljudem. (Korenu.) Sedite, prosim.

KOREN (sede na desno): Prav rad, toda oprostite, jaz nisem noben agent. Jaz sem Koren, tajnik društva Slovenske narodne podpore.

ne jednote. Brat Keber je naš član. Zadnji mesec je bil nekaj bolan in zdaj mu nesem ček bolniške podpore. To ni nič posebnega. Vsak teden nesem kak ček. To ni nič; to je moja dolžnost. Se vesel sem, ker vem, da vsakdo potrebuje denar. Gotovo ste tudi vi član kake jednote.

BRATIČ: Ne, nisem še.

KOREN (veselo): Prav, da sem prišel. Ali vas lahko predlagam na prihodnji seji?

ZENA: Mi se bomo "inšurali."

KOREN: Saj tudi mi "inšuramo" za vse: za posmrtnino, za bolniško podporo, za poškodnino, za operacije, za porodo, kadar imate malega—vse sorte "inšurencev" je pri nas.

KUFER: Dobro, rojak, zdaj pa še povejte kako veliki so assementi pri vseh jednotah, ne samo pri vaši!

BRATIČ: Oprostite, rojak Koren, pozabil sem vam predstaviti tega gentlemana. To je mister Kufer, agent zavarovalne družbe—družbe, katere družbe že?

KUFER (poje): Squeeze-it-hard Life.

KOREN: Ojaaa. (Vstane in stisne Kufro roko.) Dragi mi je, mister Kufer, da vas poznam. Šlial sem že o vas. Kako kaj vaš business?

KUFER: Hvala, dobro.

KOREN: Me veseli. Rekli ste, naj povem o assementih. Naši assementi so morda večji od premij vaše družbe, imamo pa veliko podpor in drugih ugodnosti, ki jih vi ne dajete. Le priznajte! Jednota daje izredne podpore, ki jih vi ne poznate.

BRATIČ: Zanimivo!

ZENA: Počakaj malo!

KUFER: Res so podpore, ali koliko prepira je na sejah zaradi tistih podpor. Pri nas se nič ne prepiramo.

KOREN: Seveda se ne, ker nimajo zavarovanci nobene besede! Zavarovanci morajo samo plačevati in molčati. Kjer so prepri, tam je beseda. Ali poznajo zavarovanci pravila vaše družbe? Ne, ker se ne smejo brigati za nje! Pri jednoti je vsak član kompanist; vsa oblast izvira iz članstva. V jednoti je demokracija. Člani sami narekujejo pravila in volijo upravo. Insurance company je pa gol business. To je tako kot jeklarska družba, banka ali mesarska družba za šunke, mast in klobase. Edini delničarji so gospodarji. Vse gre v svrhu privatnega profita. In če družba bankrotira valed slabega gospodarstva ali prevelike konkurence, se zavarovanci obrišejo za vse, kar so vplačali.

(Konec jutri.)

ne podrobnosti in pretehtaval svoje odgovore na nasprotnikove ugovore.

Nenadoma ga je tuj glas zmotil v razmišljanju:

"Halo, Chester!" je začul klic pokraj sebe.

Pred njim je stal Američan irskega tipa z gladko obratnim obrazom in sinjimi očmi, ki so bile tako neprodne, da je bilo iz njih izraziti moč, sklepati na neumnost kakor na razumnost.

"Halo," je odvrnil odvetnik, — "toda jaz nisem Chester."

"Česa ne poveste!" se je začudil Irec. "Saj ste vendar odvetnik?"

"Seveda!"

"In niste nedavno tega zagovarjali nekega črnca? Ali ne veste več? Tako nekako pred pol leta?"

"Seveda vem! Toda moje ime je Fever in ne Chester."

"Česa ne poveste!" je ponovil Irec — "Spomnite se: porotniki se niso mogli zediniti."

"Točno, točno!"

"Tak pogledite: jaz sem bil tisti ki nisem pritrdil ostali enajstori. Oni so hoteli potrditi obtoženčovo krivdo, jaz pa se nisem dal omeščati. Mislil

sem namreč, da ste vi Chester."

"V kakšni zvezi pa je s tem moje ime?"

"Glejte, pred nekaj leti sem bil v neki zadevi zaslišan kot priča in takrat je bil mladi odvetnik Chester zelo vpluden z menoj in me ni dolgo zadrževal. Tedaj sem sklenil, da se mu o prvi priliki izkažem hvaležnega. Bil vam je neverjetno podoben, ta odvetnik."

"No, in?"

"In tako sem si mislil, da ste vi — on, in pri tej sodbii sem tudi ostal in sem se odločno potegnil za vašega klienta, tistega črnca. Tak niste Chester?"

"Prav gotovo ne!" se je zasmejal odvetnik.

"Hm ... čudno, zelo čudno." je zamrmral Irec. "In kaj se je zgodilo s črncom?"

"Ne vem — po vsej priliki je že davno končal na električnem stolu."

"Tjakaj je tudi spadal," je prepričevalno menil Irec in je razočaran odšel.

Neka trdika je v izloženem oknu razstavila tale napis: "Ne hodite drugam, da bi vas goljufali, pridite k nam."

REDKA PRILIKA

Proda se v starem kraju v zelo prometnem kraju Jugoslavije lepo posestvo. Velika hiša, v kateri je bila dolga vrsta let gostilna in zaloga z vinom in lesna trgovina. Velik sadni vrt, njiva in travnik, pripravno za skladišče lesa. Proda se tudi lep gozd, dva dela sta v Javorniku in en del je pri Jeršičah. Za vsa pojasnila obrnite se do lastniku na naslov: Anton Zihnerl, 6009 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. (Adv.)

KOLEDARČKI

Na rokav imamo še nekaj Koledarčkov S.N.P.J. in stanje po 25c komad. Kdor želi imeti enega ali več, naj hitro pošlje naročila zanj. Imamo le še kakih 50 komadov, torej hitite. Naročila je poslati upravnistvu Prosvete, 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

EXPRESNA SLUŽBA V EVROPO

preko Hamburga na naših modernih parnikih

HAMBURG ALBERT BALLIN

DEUTSCHLAND NEW YORK

Redna tedenska odplutja. Zmerno cene. Direktna železniška zveza s Jugoslavijo.

Redna odplutja tudi na naših znanih kabinskih parnikih ST. LOUIS, MILWAUKEE in CLEVELAND

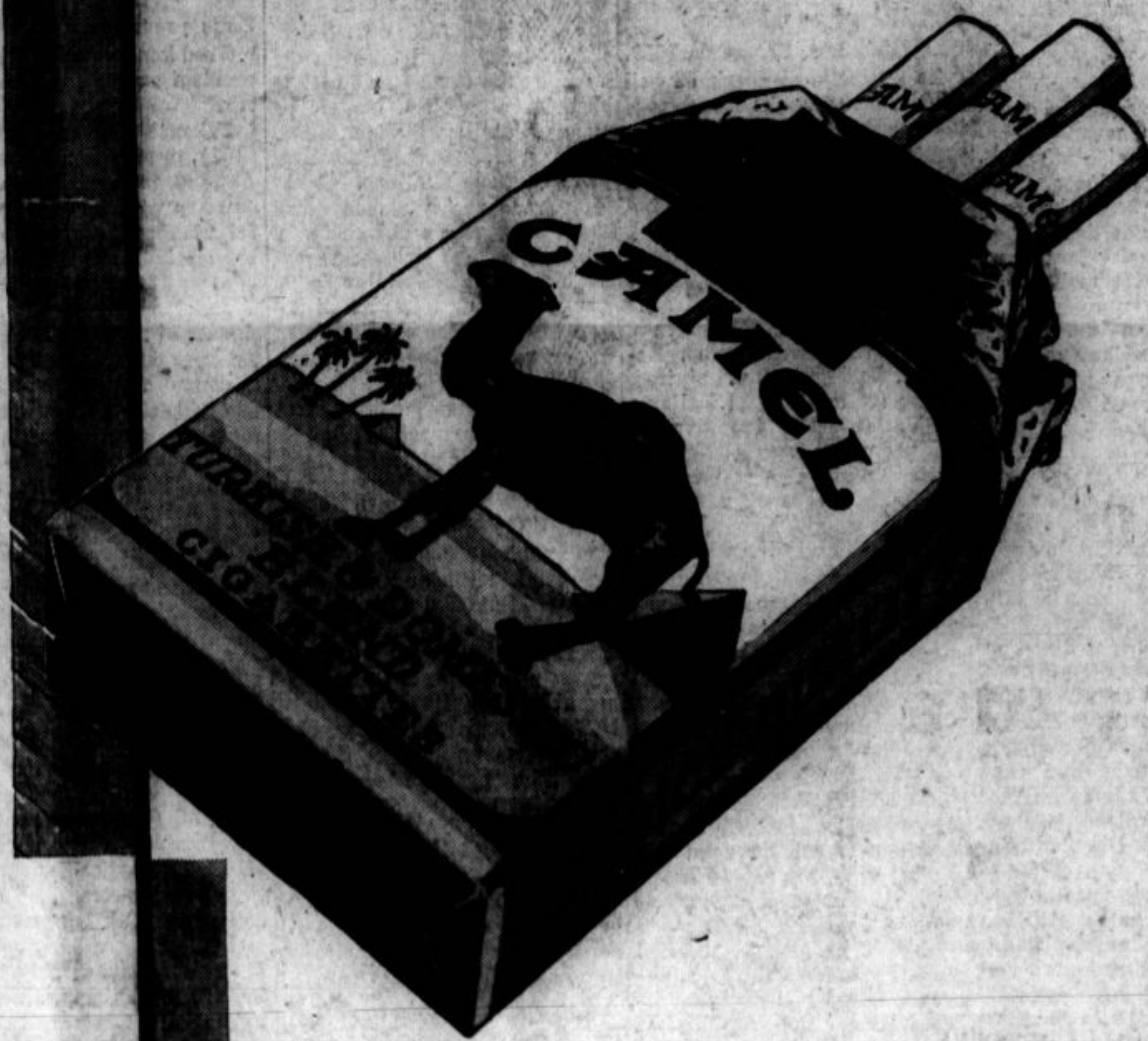
Za navodila vprašajte lokalnega agenta ali

HAMBURG-AMERICAN LINE

177 N. Michigan Avenue Chicago

MLADINSKI LIST JE TUDI ZA ODRASLE. ALI STE NAROČENI NANJ?

Ne odrecite si razkošja Camels

RESNIČNO RAZKOŠJE V KAJI, ki nič več ne stane! Najpopolnejši, najbolj zadovoljiv užitek kaje, ki je bil kdaj v cigareti—in po običajni cigaretni ceni! Zakaj bi se zadovoljili z manjšimi, če zamorete imeti končno veselje v kajanju Camels?

Razkošje Camels se začne s tobakom—najbolj izbrani turški in domači list, ki ga je mogoče dobiti. Vsa mila, rahla, naravna dobrota tega tobaka je ohranjena in obdržana v posebni mešanici Camel—in harmoniji duha preko vse domišljije. In najbolj moderni in znanstveni načini izdelovanja završe jamščino razkošja v Camels.

Privoščite si resnični cigaretni užitek!

CAMEL

boljša cigareta

Osip Dimov:

Oprostilna razsodba

Pred newyorškim sodiščem je stal črnc. Uradno mu je bil dodeljen za zagovornika mladi odvetnik Fever. Črnc se je moral zagovarjati zaradi tatvine kovčega v neki veliki trgovini. Zapisnik o njegovem doseždanem delovanju se je videl zadosti enoličen: tatvina, spet tatvina, potvorba čeka, spet tatvina, in še ena tatvina ... Svoje kazni je bil odsedel — eno leto, potem dve, naposled štiri in tudi zdaj prav za prav ni bilo moči dvomiti o izidu procesa.

Bil je vroč dan. Državni pravdnik je vedno in vedno segal po čaši z vodo, porotniki so kimali pred se: črnc se je dolgočasil in si je jel požvižgavati, uleženo popevko. Sodnik je s svojim kladivom udaril po mizi in ga strogo ukoril, in to je bil najrazburljivnejši trenutek vsega procesa, ki je nekoliko oživel obupno enolično ozračje pravičnosti.

Mladi odvetnik Fever je vedel, da vsa stvar ni vredna počenega groša: vse je bilo preveč jasno in konec je mogel biti samo eden. Zagovornik je bil pri znanih povabljen na obeh in je nestrpno pogledoval na uro. Ko je prišla vrsta in na njegov zagovor je Mr. Fever nastopil a

svojimi običajnimi frazami: milje, življenjski pogoji, nedostatna izobrazba in alične stvari. Saj sam ni verjel kar je govoril, in je dobro vedel, da tudi porotniki ne verjamejo. Toda to ga je kaj malo brigalo, da le dinea ne bi zamudil!

Porotniki so se umaknili k posvetovanju; mladi odvetnik je premišljal: "Zdaj je dve preč. Poavetovali se bodo dvajset minut, pol ure bo že mnogo. Tri. S sodišča v pisarno — petnajst minut. Potem domov, preobleči se — no, ravno prav bo še.

Toda v njegovo začudenje je minilo trideset minut — štirideset, porotnikov od nikoder. Odvetnik se je vznemiril. Tudi obtoženemu črncu je bila zamu, da neumljiva. Potrepljal je zagovornika po ramenih in mu dejal:

"Zamudil bom vlak."

"Kakšen vlak," se je začudil zagovornik.

"Vlak v Sing-Sing. Saj poznate vozni red — prav gotovo bom vlak zamudil!"

"Najbrže kvartajo," je godrnjal sodni sluga. "Se oprostili ga bodo?"

"Nemogoče," je menil odvetnik, "čudno vendarle ... nerazumljivo ..."

Prisel je večer. Naposled — bilo je že enajst — so se porotniki pojavili v dvorani pravice.

Na srditih, vznemirjenih afero, v mislih je obnavljal nje-

obrazih si film čital, da se je zgodilo nekaj posebnega.

In sodnik je izjavil:

"Glede na to, da se porotniki niso mogli zediniti, obtoženca ni moči kaznovati ... Prosti ste! se je ogorčen obrnil k črncu.

"Prost? Kako neki? In vlak?"

"Kakšen vlak?"

"Vlak v Sing-Sing! Saj vozi tudi zjutraj!"

"Ven z njim!" je ukazal sodnik.

Tako je prišel osupli črnc na svobodo.

Utegnilo je miniti pol leta.

Odvetnik Fever je bil že skoro pozabil na čudni pripetljaj v sodni dvorani. Toda kadar je pogovor nanesel na razne svojevrstnosti ameriškega justičnega aparata, je Fever vselej omenil tudi gornji slučaj. Storil pa je to na tak način, da se je vsakdo moral preveriti, da je njegov zagovor omeščal sodnike in da je le zasluga njegovega govorniškega daru, da je bil ubogi črnc oproščen.

Polagoma se je tej misli tako privadil, da je tudi sam začel verovati v svoj govorniški talent. In ta vera mu je dala toliko samozvesti in moči, da je v resnici napredoval.

Nekega dne je spet hitel z aktovk pod pazduho na sodišče. Bil je docela zaposlen a svojo

Na srditih, vznemirjenih afero, v mislih je obnavljal nje-